

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoCsp/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200160
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Topoľančík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2023:5818200160.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Topoľančíka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Romana Tichého, v spore žalobcov: 1/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S. XXX, X., 2/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S. XXX, X. a 3/ E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom X. S. XXX/XX, X., žalobkyňa 3/ aj splnomocnená zástupkyňa žalobcov 1/ a 2/, proti žalovaným: 1/ Československá obchodná banka, a.s., so sídlom Žižkova 11, Bratislava, IČO: 36 854 140 a 2/ EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, žalovaný 2/ právne zastúpený advokátskou kanceláriou: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, o určenie neplatnosti úverovej zmluvy a zmluvy o zriadení záložného práva, o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov a o zaplatenie 3.018,50 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcov 1/ až 3/ proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 7Csp/5/2018-393 zo dňa 24. júna 2022, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaným 1/ a 2/ sa priznáva voči žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom č. k. 7Csp/5/2018-393 zo dňa 24. júna 2022 (v poradí druhým) Okresný súd Námestovo ako súd prvej inštancie žalobu v celom rozsahu zamietol a žalobcom 1/ až 3/ uložil povinnosť nahradiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1. Žalobcovia sa svojou žalobou (pôvodne smerujúcou len voči žalovanému 1/) v znení jej doplnenia učiného do zápisnice zo dňa 11.02.2019 (viď č.l. 158 spisu) domáhali, aby súd určil, že úver zo zmluvy reg. č. 055920 zo dňa 14.09.2007 uzatvorenej medzi žalovaným 1/ a žalobcami 1/ až 3/ je bezúročný a bez poplatkov, že zmluva o úvere č. 055920 zo dňa 14.09.2007 uzatvorená medzi žalovaným 1/ a žalobcami 1/ až 3/ je neplatná, že zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnosti reg. č. 055920 uzavretá dňa 14.09.2007 medzi žalovaným 1/ a žalobcami 1/ až 3/ je neplatná a aby súd zaviazal žalovaného 1/, aby žalobcom 1/ až 3/ spoločne a nerozdielne zaplatil sumu 391,02 Eur s úrokom z omeškania 5,05% ročne od 26.01.2018 do zaplatenia titulom vydania bezdôvodného obohatenia. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 14.09.2007 so žalovaným 1/ uzatvorili spotrebiteľskú úverovú zmluvu reg. č. 055920, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 680 000,- Sk (v prepočte 22 751,86 Eur). Žalobný petit ohľadne bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru dôvodili absenciou obligatórnych náležitostí zmluvy o úvere uzavretej podľa zákona č. 258/2001 Z. z. (napr. absencia údajov o RPMN, priemernej RPMN, dobe konečnej splatnosti úveru, absencia údajov o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, rozčlenenie splátky na istinu a úrok,...). Neplatnosť zmluvy vzhľadali v tom, že predmetná zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú spôsobilé založiť hrubú

nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (napr. podriadenie zmluvy režimu Obchodného zákonníka, zmena úrokovej sadzby veriteľom bez výzvy, či spísanie zmluvy nečitateľným, resp. iba veľmi obtiažne čitateľným písmom). Poukazovali na to, že úverová zmluva bola žalovaným 1/ vopred naformulovaná a podpísaná, že žalovaný 1/ ich pri uzatváraní zmluvy uviedol do omylu, že zmluvu uzavreli v tiesni, že žalovaný 1/ použil nekalé praktiky a do zmluvy včlenil neprijateľné zmluvné podmienky. Z dôvodu neurčitosti právneho úkonu je podľa nich neplatná aj zmluva o zriadení záložného práva. Pokiaľ ide o výšku požadovaného bezdôvodného obohatenia, túto odvodzovali z rozdielu výšky poskytnutého úveru (22.751,26 Eur) a výšky nimi uhradenej čiastky (22.962,88 Eur).

1.1.1 V priebehu konania žalobcovia rozšírili okruh žalovaných aj o žalovaného 2/ (k pripusteniu zmeny na strane žalovaných subjektov došlo uznesením súdu prvej inštancie sp. zn. 7Csp/5/2018-252 zo dňa 28.12.2021) a následne (v štádiu po vrátení veci odvolacím súdom po vydaní v poradí prvého rozsudku vo veci) a v reakcii na obranu žalovaných (spočívajúcu v tom, že žalobcom bol poskytnutý úver vo výške vyššej ako 20.000,-Eur, a preto sa na zmluvu nevzťahuje zákon č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch) rozšírili (avšak nie jednoznačným a určitým návrhom na zmenu žaloby, iba nanovo vykonaným matematickým prepočtom) žalobný návrh v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia tak, že požadované bezdôvodné obohatenie vyčíslili na sumu 3.018,50 Eur predstavujúcu rozdiel sumy 19.908,65 Eur (prepočet sumy 680.000 Sk na eurá konverzným kurzom platným ku dňu čerpania úveru, t.j. k 27.09.2007) a nimi zaplatenej sumy 22.927,15 Eur. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že okresný súd konal o rozšírenom predmete žaloby (t.j. o zaplatenie sumy 3.018,50 Eur).

1.2. Pokiaľ ide o prvý žalobný petit (určenie bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru) súd prvej inštancie akceptoval obranu žalovaných, že žalobcom 1/ až 3/ bol na základe zmluvy uzavretej dňa 14.09.2007 poskytnutý úver vo výške 680.000,- Sk, čo je po prepočte na eurá suma vo výške 20.192,42 Eur, teda vyššia ako 20.000,- Eur, a preto sa tento úver nepovažuje za spotrebiteľský úver (t. j. za úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch). Súd prvej inštancie uskutočnil prepočet hodnoty úveru 680.000,- Sk na eurá kurzom, zverejneným v kurzovom lístku na webovom sídle Národnej banky Slovenska ku dňu 14.09.2007, vyslovil presvedčenie, že to, či sa úver považuje za spotrebiteľský alebo nie, musí byť zrejme už v deň uzavretia úverovej zmluvy, a nie v deň reálneho čerpania peňažných prostriedkov (ako sa toho domáhali žalobcovia). Zmluva o spotrebiteľskom úvere má totiž zákonom stanovené náležitosti a v prípade ich absencie sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto zákonodarca iste nemienil ustanovením § 1 ods. 2 písm. e/ zákona o spotrebiteľských úveroch dosiahnuť, aby sa skutočnosť, či sa úver považuje za spotrebiteľský alebo nie, zisťovala až v čase poskytnutia peňazí z úveru, teda v čase po uzavretí úverovej zmluvy, pretože v tom prípade by v čase uzavretia úverovej zmluvy jej účastníci nevedeli, či uzavierajú zmluvu o spotrebiteľskom úvere alebo nie. Poukaz žalobcov na opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 13.11.2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy nepovažoval za právne relevantný, keď spôsob účtovania a rámcová účtová osnova bánk a ďalších finančných inštitúcií, ktoré sú uvedené v tomto opatrení, nemajú žiadnu súvislosť so spôsobom prepočtu hodnoty úveru zo slovenských korún na euro podľa ust. § 1 ods. 2 písm. e/ zákona o spotrebiteľských úveroch a tento zákon na uvedené opatrenie ani nikde neodkazuje. Napokon poukázal aj na účelovosť tvrdení žalobcov, ktorí pôvodne v žalobe tvrdili, že im mal byť poskytnutý úver vo výške 680.000,- Sk, v prepočte 22.751,86 Eur a až po tom, čo súd v poradí prvom rozsudku úverovú zmluvu neposúdil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere s odôvodnením, že išlo o zmluvu o poskytnutí úveru v hodnote vyššej ako 20.000 Eur, zmenili svoje stanovisko a začali tvrdiť, že táto hodnota je nižšia ako 20.000 Eur. Vo vzťahu k argumentácii žalobcov, že úverová zmluva je zmluva o spotrebiteľskom úvere, pretože je v nej priamo uvedené, že „ zmluvné strany... uzatvárajú túto zmluvu podľa ustanovení § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v platnom znení, zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v platnom znení ...“, súd prvej inštancie zaujal názor, že ustanovenie § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ktoré vymenúva zmluvy, na ktoré sa nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch, je kogentné a nemožno ho zmeniť ani dohodou zmluvných strán. Je teda bez právneho významu, či je v texte úverovej zmluvy uvedené, že je uzavretá podľa zákona o spotrebiteľských úveroch - pokiaľ zmluva nespĺňa zákonom stanovené podmienky, tak takéto zmluvné ustanovenie nemôže zmeniť charakter úverovej zmluvy, t.j. ak patrí medzi zmluvy, na ktoré sa podľa ust. § 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zákon nevzťahuje, tak to nemožno zmeniť dohodou zmluvných strán a naopak - ak zmluva patrí medzi zmluvy o spotrebiteľskom úvere, tak dohodou zmluvných strán nemožno dosiahnuť, aby sa na

takú zmluvu nevzťahoval zákon o spotrebiteľských úveroch. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že zmluvu o úvere teda nemožno považovať za bezúročnú a bez poplatkov, pretože náležitosti, stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch musia mať len zmluvy o spotrebiteľských úveroch. Preto žalobu v časti, v ktorej žalobcovia žiadali určiť, že zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, zamietol.

1.3. V nadväznosti na to zamietol aj žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, majúc za to, že pri nemožnosti vyhlásenia úveru za bezúročný a bez poplatkov sa žalovaný 1/ na úkor žalobcov bezdôvodne neobohatil, pokiaľ žalobcovia 1/ až 3/ zaplatili žalovanému 1/ aj príslušenstvo istiny (úroky a poplatky).

1.4. Čo sa týka žaloby v časti, v ktorej sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti zmluvy o úvere a neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva, súd prvej inštancie mal za to, že sa jedná z procesného hľadiska o žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ Civilného sporového poriadku, podľa ktorého žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo o právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Podľa jeho názoru potom možnosť žalovať o určenie neplatnosti zmluvy o zriadenie záložného práva nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu a to isté platí aj o žalobe o určenie, že je neplatná úverová zmluva. Pre nesplnenie tohto procesného predpokladu preto žalobu zamietol aj v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy a neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva. Pokiaľ žalobcovia poukazovali na to, že tento spor je spotrebiteľský, súd prvej inštancie uviedol, že Civilný sporový poriadok pre spotrebiteľské spory nestanovuje žiadnu výnimku v tom smere, že žaloba, podaná spotrebiteľom, nemusí byť procesne prípustná podľa § 137 písm. d/ Civilného sporového poriadku.

1.5. Na doplnenie a k tvrdeniam žalobcov o neplatnosti postúpenia pohľadávky zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/ súd prvej inštancie túto námietku považoval za právne irelevantnú s poukazom na ďalší dôvod zamietnutia žaloby ako celku vo vzťahu k žalovanému 2/, ohľadne ktorého dospel k záveru o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie. Konštatoval (citujúc odôvodnenie uznesenia Najvyššieho súdu sp. zn. 3Oبدو 7/2009 zo dňa 14.10.2010), že zmluvou o postúpení pohľadávky sa z hľadiska jej účinkov vždy prevádza iba konkrétne právo postupcu na plnenie voči dlžníkovi, nie však zmluvný vzťah ako celok. Postupník na základe cesie nevstupuje do základného obligačného vzťahu s dlžníkom, z ktorého postupovaná pohľadávka vznikla, a ktorého obsah môže tvoriť značný objem práv a povinností, ktoré nie sú postúpením dotknuté. Z toho vyvodil, že v danom prípade postúpením pohľadávky na splatenie nesplatenej časti úveru sa žalovaný 2/ nestal zmluvnou stranou úverovej zmluvy ani zmluvy o zriadení záložného práva, preto nemôže byť pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní ani čo do určovacích výrokov predmetu žaloby, ani čo do vydania bezdôvodného obohatenia požadovaného žalobcami.

2. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia (ďalej aj „odvolatelia“) v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/ a h/ Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“). Napadnutému rozsudku vytýkali jeho nepreskúmateľnosť, považujúc ho za nezákonný, zjavne neodôvodnený a nezohľadňujúci argumenty ani okolnosti v predmetnej veci. Podľa odvolateľov rozhodnutie nespĺňa kvalitatívne ústavné požiadavky na súdnu ochranu a rozsudkom bolo porušené právo na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie podľa nich nevykonal navrhované dôkazy, ktoré treba vykonať pre spravodlivé rozhodnutie vo veci. Súd prvej inštancie prisvedčil nepravdivým tvrdeniam žalovanému dodávateľovi a ignoroval postavenie spotrebiteľa a jemu prislúchajúcu ochranu podľa slovenského a únieového práva, a preto postup súdu považovali za svojvoľný a neponímajúci procesné požiadavky spravodlivosti. Majú za to, že nemôže byť zmyslom súdneho konania iba rýchle získanie finančných prostriedkov a nehnuteľností. Namietali, že uvedený rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, vo veci nebol úplne zistený stav veci, nakoľko súd sa nedostatočne vysporiadal s námietkami a všetky neodôvodnil. Interpretácia súdu je v rozpore s obsahom právnej praxe, pričom tento odklon nie je nijako zdôvodnený. Rozhodnutie je rozporné s kogentnými normami a jeho interpretácia v rozpore s prioritou spravodlivosti. Majú za to, že hodnotenie dôkazov bolo vykonané bez akceptovateľného racionálneho základu v rozpore so skutkovým základom. Napádaný rozsudok zo dňa 24.06.2022 považujú za príliš formalistický, ktorý trpí vadami a závery sú extrémne nekonzistentné. Rozhodnutie a postup súdu sú rozporné s procesnými požiadavkami spravodlivosti, nerešpektujú všeobecne uznávané základné právne princípy, odopierajú spravodlivosť, vykladajú právo v rozpore s medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná a vykladajú ich teoreticky a iluzórne, reštriktívne vykladajú procesné normy. Rozhodnutie je v rozpore s konceptom spravodlivého konania. Majú za to, že súd nedostatočne preskúmal podania, argumenty a dôkazy, ktoré boli predložené.

Odôvodnenie rozhodnutia podľa odvolateľov nespĺňa zákonom stanovené podmienky podľa § 220 ods. 2 a 3 Civilného sporového poriadku. Konštatovali, že súd prvej inštancie akceptovaním obrany žalovaného proti žalobe sa výlučne bez prihliadnutia na zákonnú zásadu kontradiktórnosti konania stotožnil iba s názormi žalovanej banky, pričom veľa zásad bolo porušených.

2.1 Poukázali na ust. § 37 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej aj „OZ“). Podľa ich názoru nemožno vyznačovať ako účel úveru účel, ktorý nie je pravdivý. Takéto konanie je v rozpore so smernicou č. 2005/29 ES z 11. 5. 2005 o nekalých obchodných praktikách voči spotrebiteľovi na vnútornom trhu, pretože ho možno zaradiť pod „nekalú praktiku“ a zároveň môže napĺňať atribúty „agresívnej obchodnej praktiky“, čo znamená, že ak sa podstatne zhoršuje sloboda výberu alebo správanie priemerného spotrebiteľa, každá nekalá praktika sa považuje za neprijateľnú voči spotrebiteľovi. S poukazom aj na ust. § 8, 7 a 9 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, ktorý upravuje explicitne zdržovaciú žalobu a kritériá, za akých sa praktika dodávateľa považuje za nekalú obchodnú praktiku, bolo úlohou súdu vo veci samej na základe nimi predložených dôkazov ustáliť, či uvedená praktika žalovaných napĺňa jednak prvok nedostatku odbornej starostlivosti a súčasne, či bola spôsobilá vyvolať ekonomické rozhodnutie spotrebiteľa. Nie je pravdou, že žalobcovia žiadnym spôsobom nespochybnili existenciu ani výšku pohľadávky, nevzniesli žiadne námietky k obsahu a spôsobu uzavretia zmluvy o úvere ani k podmienkam vyhlásenia predčasnej splatnosti poskytnutého úveru. Sám súd uviedol v bode 9., že vzniesli námietky proti existencii a výške predmetnej pohľadávky. Žalobcovia v ďalšom poukázali na definíciu úveru v zmysle zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (§ 5 písm. b/), ako aj na povinnosti banky podľa tohto zákona (§ 39, § 42, § 43), ktoré banka podľa nich porušila. Namietli, že zmluva o poskytnutí úveru, ktorá je predmetom tohto konania, nie je hypotekárnym úverom, ale išlo o bezúčelový úver zabezpečený nehnuteľnosťou (tzv. „americká hypotéka“). Táto zmluva bola bankou pripravená vopred. Opätovne namietali, že na uvedenú zmluvu sa vzťahuje zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, použijúc rovnakú argumentáciu ako v konaní pred súdom prvej inštancie, t.j. že suma úveru má sa prepočítať na menu euro ku dňu poskytnutia (čerpania) úveru, a nie ku dňu uzavretia zmluvy, dôvodiac, že obdobie od podpisu zmluvy do čerpania úveru je len prísľub na poskytnutie úveru a v tom čase sa ešte dlžníkmi nestali. Poukázali na zákon o zavedení meny euro v Slovenskej republike, Nariadenie Rady (ES) č. 978/98 o zavedení eura, zákon o účtovníctve a opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky zo dňa 13.11.2002, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre banky, pobočky zahraničných bánk, Národnú banku Slovenska, Fond ochrany vkladov, obchodníkov s cennými papiermi, Garančný fond investícií, správcovské spoločnosti, pobočky zahraničných správcovských spoločností a podielové fondy. Namietali dôvodnosť poplatku za správu účtu, majúc za to, že vedenie úverového účtu nepredstavuje samostatnú odplätnú službu banky klientovi, ale slúži výhradne záujmom banky. Pokiaľ ide o splácanie úveru banke, slúži úverový účet v prvom rade účtovným, resp. zúčtovacím účelom banky, ktorá prostredníctvom svojho vnútorného vedenia účtov vo vlastnom záujme sleduje stav plnenia úverového vzťahu dlžníkom. Naproti tomu spotrebiteľ, ktorý si plní svoju povinnosť splácať úver (dlh), nie je na vedenie osobitného účtu bankou, s cieľom mať o splácaní úveru prehľad, odkázaný. Tiež namietali, že Obchodné podmienky a Cenník nevideli, nepodpisovali a tieto neboli ani „pripnuté“ k zmluve.

2.2. V ďalšej časti uviedli výpočet k petitu týkajúcejmu sa vydania bezdôvodného obohatenia a citujúc ust. § 458 ods. 2 OZ (zmätočne a v rozpore s nimi predtým vyjadreným právnym názorom) argumentovali, že „Žalovaný však jednoznačne konal dobromyseľne, keďže na plnenie mal nárok vychádzajúci z platne uzatvorenej Zmluvy o úvere v deň 14.09.2007“. Poukázali na ust. § 4 a § 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, t.j. na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými podmienkami a na povinnosť predávajúceho nekonať v rozpore s dobrými mravmi. V čase podpísania zmluvných ustanovení (14.09.2007) žalobcovia ako priemerní spotrebiteľia nepoznali, čo sú to neprijateľné zmluvné podmienky a nevedeli, že také niečo vôbec môže v zmluvách existovať. Zmluvu podpísali, pretože verili banke ČSOB, v ktorej si založili aj osobný /rodinný/ účet. Banka je povinná poskytnúť spotrebiteľovi odborné poradenstvo. Žalobcom boli zatajené neprijateľné zmluvné ustanovenia v zmluve reg. č. 055920. Zmluva je v rozpore so zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, je aj v rozpore s Občianskym zákonníkom a so všetkých tu uvedenými zákonmi. Neskúsenosť je tu daná, žalobcovia boli slabšia zmluvná strana v dôsledku chýbajúcej životnej skúsenosti a bez všeobecných obchodných znalostí obmedzení v hájení svojich záujmov v čase uzavretia obchodu - úveru. Opätovne poukázali na ust. § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj na absenciu náležitostí zmluvy podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z. z.

2.3. Ďalej namietali existenciu neprijateľných zmluvných podmienok, konkrétne uvádzajúc časť II. Výška a účel úveru, bod 1 a 2, kde neprijateľnosť spočíva v jednostrannej zmene zmluvných podmienok v rozpore s § 53 Občianskeho zákonníka. Tiež podľa žalobcov z údajov uvedených v zmluve nie je zrejmé, akú časť zo splátky predstavuje úrok a akú časť predstavuje istina. Namietali neuvedenie výpočtu nákladov uvedených v § 2 písm. c/, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu RPMN. Neobožnázanie RPMN pred uzavretím zmluvy je podľa nich nekalá obchodná praktika, nesprávna RPMN v neprospech spotrebiteľa je klamanie spotrebiteľa. Ďalej citovali ust. § 53 ods. 1, 2 a 3 OZ. Podľa žalobcov neprijateľnou podmienkou je aj podriadenie zmluvy režimu Obchodného zákonníka. Spotrebiteľský právny vzťah medzi účastníkmi treba posudzovať vždy podľa ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch a nie podľa všeobecnej právnej obsiahnutej v Obchodnom zákonníku. Poukázali na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24/Co/130/2011 z 06.03.2012 a sp. zn. 6Co/95/2013 z 19.06.2013. Za neprijateľnú podmienku žalobcovia považujú aj ustanovenie v Obchodných podmienkach o poplatku za poskytnutie, čerpanie a správu úveru, pretože zaväzujú spotrebiteľa k plneniam za výslovne administratívnu agendu a jedná sa o finančné záväzky spotrebiteľa za plnenia, ktoré mu po materiálnej stránke nie sú dodané a slúžia v skutočnosti len záujmom dodávateľa a zakladajú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a v tejto súvislosti poukázali na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 18Co/109/2011 z 21.11.2012. Závery uvedeného rozhodnutia vzťahli aj na ďalšiu zmluvnú podmienku, týkajúcu sa zaistenia úveru - zriadenie záložného práva. Uviedli, že znalecký posudok bol vyhotovený na zistenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti a to za účelom vykonania verejného konania - dobrovoľnej dražby v ktorom uviedol znalec nepravdu o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie a tiež takúto okolnosť zamlčal. Pre porovnanie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti žalobcovia priložili vypracované 3 posudky súdnych znalcov na tie isté nehnuteľnosti (Ing. Jozef Žuffa - znalecký posudok č. 135/2007 zo dňa 10.08.2007, Ing. Anton Martvoň - znalecký posudok č. 74/2021 zo dňa 18.11.2021, Ing. Marián Pilka - znalecký posudok č. 91/2022 zo dňa 11.04.2022). Dodávateľovi - ČSOB a. s. uhradili sumu 22.972.15 Eur, t.j. sumu prevyšujúcu poskytnutú istinu. Podaním žaloby na súd sa domáhajú odstránenia protiprávneho konania zúčastnených subjektov, nakoľko malo vzniknúť na základe neprijateľných zmluvných podmienok / absencia náležitostí spotrebiteľskej zmluvy vyžadovaných zákonom, aby úver mohol byť považovaný za úver s úrokmi/ a súd má ex offo skúmať, či zmluva neodporuje dobrým mravom a či nie je v rozpore so zákonom. Počas konaní boli uvedení do omylu a nevedeli pochopiť dosah a obsah oboch zmlúv. Žalobcovia trvajú na tom, že tieto úkony neboli urobené vážne, svojím obsahom a účelom odporujú zákonom, obchádzajú ich a zároveň sa priečia dobrým mravom. Ako prílohu pripojili aj Stanovisko Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska z 24.4.2017 k niektorým otázkam týkajúcim sa propagácie ceny úverových produktov. Podotkli, že ako spotrebiteľia sú diskriminovaní postupmi dodávateľa, o čom sa nemajú ako dozvedieť a spoliehajú sa na profesionalitu a odbornosť dodávateľa pri uzavieraní zmluvy, pričom dodávateľ koná na ujmu ich práv a oni nemajú inú možnosť domôcť sa svojich práv, iba žalobou a len prostredníctvom súdu im môže byť poskytnutá ochrana, pričom v prejednávanej veci im súd prvej inštancie neposkytol ochranu proti nekalému konaniu dodávateľa, ktorý si uplatňuje nároky z neprijateľných podmienok a úžeru, čo je i v rozpore s princípmi právneho štátu. Žalobcovia na základe uvedeného navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalovaný 1/ sa vo vyjadrení k odvolaniu stotožnil s výrokom rozsudku a právnym názorom súdu prvej inštancie majúca za to, že súd zistil skutkový stav úplne a správne, vykonal všetky potrebné dôkazy, dospel k správnym skutkovým zisteniam a svoje rozhodnutie v písomnom vyhotovení riadne odôvodnil. K argumentácii odvolateľov poukázal na svoje predchádzajúce vyjadrenie, v ktorom túto argumentáciu účinne vyvrátil. Argumentácia žalobcov nemá podľa neho oporu vo faktickom ani právnom stave. Navrhol napadnuté rozhodnutie ako vecne a právne správne potvrdiť.

4. Žalovaný 2/ sa v rámci vyjadrenia k odvolaniu rovnako stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie, považujúc ho za riadne odôvodnený a vecne správny. Poukázal na § 153 a § 154 CSP s tým, že odvolací súd môže prihliadať na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany neuplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie len v kategoricky vymedzených prípadoch podľa § 366 CSP. Žalobcovia v podanom odvolaní uvádzajú množstvo nových skutkových tvrdení ako aj predkladajú nové listiny avšak v zmysle vyššie uvedeného vyplýva, že v tomto prípade nejde ani o jeden z prípadov, kedy by mal odvolací súd prihliadať na novoty v odvolacom konaní. Žalovaný 2/ navyše uviedol, že niektoré tvrdenia žalobcov nie sú pre rozhodnutie vo veci ani právne relevantné. Má za to, že aj v prípade, ak by sa na Zmluvu o poskytnutí úveru mal aplikovať zákon č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o

zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoSÚ“), s čím sa však v žiadnom prípade nestotožňuje, tak napriek tomu absentuje osobitný právny predpis, z ktorého by vyplývala možnosť podať žalobu o určenie neplatnosti úverovej či záložnej zmluvy, keďže ani ZoSÚ účinný v čase uzatvorenia predmetných zmlúv nepripúšťal žalobu na určenie neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Argumentácia žalobcov je teda aj bez ohľadu na jej absurdnosť zjavne nedôvodná, nakoľko aj prijatím záverov žalobcov, by bola žaloba v časti určenia neplatnosti úverovej a záložnej zmluvy stále procesne neprístupnou v zmysle § 137 písm. d) CSP. Obdobne je tomu aj v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, kde by už ZoSÚ síce povoľoval takéto posúdenie úveru, avšak nie z dôvodov ktoré uvádzajú žalobcovia ale výlučne v zmysle ust. § 4 ods. 2 písm. g) ZoSÚ, keďže ZoSÚ jednoznačne uvádza, že spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov výlučne v prípade, ak nie je uvedená ročná percentuálna miera nákladov, čo v prejednávacom prípade je nepochybne splnené. S ohľadom na uvedené žalovaný 2/ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Žalobcovia v odvolacej replike k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedli, že popierajú jeho tvrdenia, ktoré považujú za zavádzajúce a účelové. Žalovaný 1/ neunesol dôkazné bremeno pred súdom, pretože súd nerozhodol o právach žalobcov a povinnostiach žalovaného, pričom právne postavenie žalobcov je doposiaľ ohrozené. Súd mal na to prihliadať. Ak sám dodávateľ porušuje zmluvu, tak je táto zmluva od počiatku neplatná. Svoje tvrdenia žalobcovia považujú za nesporné, pretože žalovaný 1/ nevzniesol žiadne vlastné tvrdenia ani dôkazy, tvrdenia žalobcov ničím nevyvrátil. Žalobcovia poukázali na to, že v európskej judikatúre už v roku 1977 bola publikovaná právna veta, že pre posúdenie hodnotového vzťahu medzi službou a protihodnotou môže byť rozhodujúci iba čas transakcie. Na Slovensku je táto právna veta známa, implementovaná všade, prebratá v legislatíve - najmä v zákone o účtovníctve a aj v prílohe č. 1 k zákonu č. 258/2001 Z. z. Tvrdenie, že cena úveru presiahla 20.000,- Eur je nepravdivé. Celý úver prepočítať konverzným kurzom je nesprávne, v deň zavedenia eura bolo 14 splátok vyplatených. Nezachovaná je kontinuita vo vzťahu k cene úveru, a to v neprospech spotrebiteľa a nedosiahnutá neutralita pri premene ceny úveru, ako prikazoval zákon a proces. Doba prísľubu (tzn. v deň podpisu) nie je dátumom uzavretia celého zmluvného obchodu. Základom je deň úhrady - dňa 27.09.2007 bola suma úveru pripísaná na úverový účet, sumu stačilo odkontrolovať v tento deň. Ďalej podľa názoru žalobcov bezúčelové úvery dlhodobé - typu „americké hypotéky“ - neboli vyňaté spod zákona č. 258/2001 Z. z. Zákonodarca to vysvetľuje v dôvodových správach - vo vzťahu k záložným zmluvám pre veľkú neprímeranosť výšky zálohu voči výške úveru. Tri znalecké posudky boli vypracované na nehnuteľnosti žalobcov a sú súčasťou spisu. Strany ani súd sa k nim nevyjadřili. Žalobcovia namietajú, že určovacia žaloba je jediný možný prostriedok obrany, ktorým sa môžu voči žalobcovia brániť, keď nie je možné od žalobcov požadovať, aby len nečinne čakali, kým si proti rodine Žákovcov žalovaný 1/ neuplatní pohľadávku. Podľa žalovaného 1/ je istina zo zmluvy 22.571,86 Eur - na toľko peňazí žalobcovia zmluvu nepodpisovali, lebo neexistuje. Trvajú na tom, že v deň uzavretia obchodu bola istina 680.000 Sk/34,156 = 19.908,65 Eur je hraničné pásmo, obchod uzavretý v deň 27.09.2007. Sporné otázky, ktorých vyriešenia sa domáhali na súde, zodpovedané neboli. Súd ešte znásobil problém. Ich úmyslom bolo, aby sa im problém v budúcnosti neznásobil, lebo správanie banky tomu nasvedčovalo.

5.1. K vyjadreniu žalovaného 2/ žalobcovia uviedli, že je neprípustné, aby zástupca za nebankový subjekt určoval súdu, aj žalobcom, aké majú uplatniť dôkazy a prostriedky procesnej obrany. Do prvého pojednávania - dokazovania zákonnosť dodržali. Zástupca nebankového subjektu od žalobcov prevzal na pojednávaní materiál, no nepotreboval ho ani naštudovať ani sa ním zaoberať. Ďalej žalobcovia poukázali na to, že ČSOB, a.s. je právnym nástupcom subjektu Československá obchodní banka, a.s., pobočka zahraničnej banky v SR, ktorá zanikla v roku 2015. Inštitút nástupníctva platí aj pre nahradenie jedného zákona druhým, kvalitnejším. V prípade spotrebiteľov bol zákon č. 258/2001 Z. z. nahradený zákonom č. 129/2010 Z. z. Pokiaľ žalovaný 2/ tvrdil, že absentuje osobitný predpis, z ktorého by vyplývala možnosť podať žalobu o určenie neplatnosti úverovej zmluvy či záložnej zmluvy, keď ani ZoSÚ v čase uzatvorenia predmetných zmlúv takú žalobu nepripúšťal, žalobcovia majú za to, že týmto predpisom je zákon č. 250/2007 Z. z., konkrétne poukázali na § 3 a § 7. Poukázali na definíciu právneho úkonu v § 34 OZ a neplatnosť právneho úkonu podľa § 39 OZ s tým, že aj zmluva je právnym úkonom a každá zmluva musí obsahovať predpísané náležitosti (pisomná forma, určitosť, zrozumiteľnosť, možnosť plnenia) a sú tu aj náležitosti, ktoré môžu vyplývať z osobitných predpisov a týkajú sa obsahu zmluvy. Znovu poukázali na zákon č. 258/2001 Z.z., ktorý určoval, že ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahovala niektoré z obligatórnych náležitostí, zmluva je platná, ale dlžník nebol povinný

platiť úroky a poplatky. Keďže zákon č. 258/2001 Z.z. bol nahradený zákonom č. 129/2010 Z.z., do ktorého bolo pridané ustanovenie § 11 ods. 4, podľa ktorého spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou, toto ustanovenie odstraňuje povinnosť spotrebiteľa preukazovať naliehavý právny záujem. Žaloba žalobcov, ktorou sa domáhajú vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, je osobitným druhom žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, 4 a 5 OZ, § 53a OZ, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 z. z.). V tejto súvislosti poukázali na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/27/2018. Žaloba bola podaná 25.01.2018. Súdny im nemôžu odoprieť spravodlivosť pre nahradený zákon iným zákonom. Bez ohľadu na to, či by považovali zmluvu za platnú alebo neplatnú alebo sa domáhali iba určenia, že úver je bezúročný a bez poplatkov, je to podmienené tým, aby jej podanie umožňoval predpis hmotného práva. Ani CSP pred 01.01.2018 neumožňoval podať žalobu o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov. Záverom uviedli, že vyhodnotenie všetkých zmluvných ustanovení nechali na súd, ktorý sa musí ex offo z úradnej moci a povinnosti zaoberať zmluvnými podmienkami, či sú prijateľné alebo neprijateľné pre spotrebiteľa. Okresný súd im svojím rozhodnutím odobral právo, možnosť si chrániť svoje práva tým, že im odoprel spravodlivosť a ako žalobcovia sú nútení žiť po dlhú dobu v neistote. Bolo porušené ich právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces, odoprel im možnosť podať určovaciu žalobu. V rozhodovacej praxi Európskeho súdu pre ľudské práva už v minulosti presadila interpretácia práva na prístup súdu, podľa nej môže byť jeho neprípustné obmedzenie, ak štát fakticky odnímal z pôsobnosti súdov celú skupinu občianskoprávných žalôb. Došlo tak k situácii, za ktorej by postup občianskoprávných súdov závisle až druhotne na materiálnom obsahu daného práva, prvotne by žalobe stála v ceste procedurálna bariéra, čo by mohla byť neoprávnená. Žalobcovia nemali inú možnosť ochrániť svoje práva v tomto právnom pomere, to iba žalovaný 1/ a žalovaný 2/ prejavili úmysel vymáhať povinnosť k zaplateniu. Toto vyjadrenie opierajú žalobcovia aj o výroky Ústavného súdu Českej republiky vo veci I. ÚS 1440/14 z 11.07.2017.

6. Žalovaný 2/ v odvolacej duplike sa v plnom rozsahu odvolal na svoje doterajšie vyjadrenia s ohľadom na skutočnosť, že žalobcovia opakovane uvádzajú totožné skutočnosti, ku ktorým už procesné stanovisko zaujal a v celom rozsahu tieto tvrdenia žalobcov vyvrátil, pričom s námietkami žalobcov sa už konajúci súd vysporiadal aj vo svojom rozhodnutí, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. Zároveň žalovaný 2/ poukázal na to, že obsah podaní žalobcov mu je známy z vyjadrení občianskych združení, pričom ide o prevzaté podania, v ktorých však chýba konkretizácia na prejednávany prípad, a preto tvrdenia žalobcov nemajú oporu v skutkovom ani právnom stave prejednávanej veci, keďže žalobcovia požadujú od súdu aplikáciu nesprávnych právnych predpisov z úplne inej právnej oblasti alebo neúčinných právnych predpisov, a teda aplikujú na vec pravú retroaktivitu len za účelom vlastného prospechu s cieľom vyhnúť sa splneniu svojich zmluvných povinností. Len pre úplnosť žalovaný 2/ vo vzťahu k námietkam žalobcov, v zmysle ktorých je súd povinný z vlastnej iniciatívy „hľadať“ dôvody vyhovenia žaloby a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách bez ohľadu na požiadavku ustanovenia § 53 ods. 12 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená, a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe jej uzatvorenia, ako aj na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí, a teda inými slovami k požiadavke žalobcov, aby súd posúdil neprijateľnosť zmluvných podmienok bez základných tvrdení žalobcov ohľadom ich aplikácie v danom prípade, akým spôsobom došlo k zneužitiu zmluvných podmienok v neprospech žalobcov ako spotrebiteľov a iných nevyhnutných skutočností žalovaný 2/ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 19CoCsp/37/2020 z 27.01.2022: „V súvislosti s nekonkretizovaním neprijateľných zmluvných podmienok odvolací súd poznamenáva, že žalobcovia vo svojich vyjadreniach nekonkretizovali, ktoré zmluvné podmienky by mali byť neprijateľné a v dôsledku toho aj neplatné. Nešpecifikovali konkrétne zmluvné podmienky, ktoré by založili dôvod na vyslovenie ich neplatnosti. Takéto zmluvné podmienky súd prvej inštancie vo vzťahu k predmetu konania, a to aj s poukazom na závery rozsudku SD EÚ vo veci C-511/17 z 11.03.2020 nezistil a odvolací súd sa s týmto konštatovaním v plnom rozsahu stotožňuje. Ak teda na jednej strane žalovaný tvrdí, že zmluva neobsahuje žiadne neprijateľné zmluvné podmienky, bolo povinnosťou žalobcov toto tvrdenie žalovaného vyvrátiť a minimálne poukázať na konkrétne zmluvné podmienky, ktoré by mali byť neprijateľnými a ktoré súviseli s konaním. Žalobcovia však toto dôkazné bremeno neuniesli, keď žiadnym spôsobom nekonkretizovali podľa nich vadné zmluvné podmienky. Odvolací súd iba dodáva, že nie je postačujúce iba tvrdenie vo všeobecnosti, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, ale je potrebné tieto aj špecifikovať.“

S ohľadom na uvedené žalovaný 2/ navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a žalovanému 2/ priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Žalobcovia podali k vyjadreniu žalovaného 2/ ďalšie vyjadrenie, v kľúčových argumentoch obsahovo totožné s odvolaním a ich odvolacou replikou, v ktorého závere zhrnuli, že ako spotrebiteľia uplatnili na súde porušenie svojich práv na ochranu pred neprijateľnými podmienkami. Predmetná žaloba vychádza zo zákonnej požiadavky, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú zásadne obsahovať neprijateľné podmienky. Majú za to, že v tomto prípade nejde ani tak o nárok z právneho vzťahu, ktorého právnym dôvodom je zmluva, teda o nárok vyplývajúci zo zmluvy, ale o nárok, ktorý vyplýva priamo zo zákona. Sú nositeľmi hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide, majú v konaní aktívnu vecnú legitimitáciu. Opak by znamenal odňatie práva na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách žalobou na súde, čo odporuje čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj Smernici Rady 93/13/EHS o nekalých obchodných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ich žaloba je založená na protiprávnom konaní dodávateľa voči spotrebiteľovi. Výsledkom prijatým na základe takejto žaloby priamo nedeclarovali (ne)existenciu práva, ale deklarovali existenciu nečestnej podmienky, ktorá je v spotrebiteľskej zmluve od jej vzniku.

8. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie na základe podaného odvolania žalovaným v rozsahu danom § 379 CSP a § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

9. Hoc odvolatelia napadli rozsudok súdu prvej inštancie uplatniac takmer všetky odvolacie dôvody - podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/, d/, e/, f/, g/ a h/ CSP, z ich následnej argumentácie vyplýva, že konkrétne žalobcovia napádali nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, jeho nedostatočné odôvodnenie, nevysporiadanie sa súdu s argumentáciou žalobcov, nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci.

10. Krajský súd posúdil relevantnosť týchto konkrétnych odvolacích dôvodov, teda to, či súd prvej inštancie na správne a v úplnosti zistený skutkový stav aplikoval príslušné právne predpisy, a či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05), pričom konštatuje, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, keď uviedol rozhodujúci skutkový stav a primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania a svoje právne závery náležite vysvetlil a uspokojivo objasnil, z akých úvah vychádzal (hoci s niektorými právnymi závermi sa odvolací súd v časti napadnutého rozhodnutia nestotožnil). Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpovede na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňuje skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranou sporu (bližšie pozri rozhodnutia Ústavného súdu SR vo veciach sp. zn. IV. ÚS 115/03, sp. zn. III.ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre a Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinností odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad. (napr. Goergiadis v. Grécko z 29.05.1997, Recueil III/1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro balani c. Španielsko, oba z 09.12.1994, Annuaire, séria A č. 303 A a č. 303 B). I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, podľa názoru odvolacieho súdu v prejednávanej veci o taký prípad nešlo, keď súd prvej inštancie síce stručne, avšak zrozumiteľným spôsobom prezentoval svoje skutkové a právne závery,

z ktorých pri svojom rozhodnutí vychádzal. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia preto nemožno považovať za rozporné s požiadavkou vyplývajúcou z práva na spravodlivý proces, keďže je z neho zreteľné, z akého skutkového stavu súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal, o aké ustanovenia právnych predpisov sa jeho rozhodnutie opieralo a ako boli tieto relevantné ustanovenia ním interpretované.

11. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov prvoinštančného súdu odchýliť, nemôže preto dať za pravdu odvolateľom, ktorí v odvolaní neuviedli žiadne právne relevantné skutočnosti, ktoré by boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozhodnutia, a súčasne nezistil také dôvody, na ktoré by bol oprávnený prihliadnúť z úradnej povinnosti, pričom na doplnenie a potvrdenie vecnej správnosti výroku o zamietnutí žaloby v celom rozsahu súdom prvej inštancie uvádza nasledovné:

12. Odvolací súd primárne pristúpil k prieskumu formálnych dôvodov prípustnosti žaloby v prejednávacom spore, pričom vychádzal z predmetu konania vymedzeného žalobcami, ktorí sa domáhali (okrem iného) vyslovenia neplatnosti úverovej zmluvy, ako aj zmluvy o zriadení záložného práva, pričom sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie (v uvedenej časti) o zamietnutí žaloby z procesných dôvodov, keďže v prípade obidvoch žalobných petitov ide o žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ CSP, ktorej prípustnosť je naviazaná na osobitný predpis (najmä na predpisy hmotného práva). Žalobnému návrhu znejúcemu na určenie právnej skutočnosti, ktorý z osobitného predpisu nevyplýva, nemožno vyhovieť. Uvedený záver možno vyvodíť aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Obdo/51/2021 zo dňa 20. októbra 2022, podľa ktorého „Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto prepisom špecifikovanú určovaciu žalobu.“

12.1. In concreto, pokiaľ ide o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, súd prvej inštancie správne konštatoval, že určenie neplatnosti záložnej zmluvy, teda určenie tejto právnej skutočnosti, nevyplýva zo žiadneho osobitného predpisu, takže takáto žaloba o určenie neplatnosti záložnej zmluvy nie je v súlade s týmto zákonným ustanovením prípustná. Pokiaľ žalobcovia opakovane v odvolacom konaní argumentovali judikatúrou o „naliehavom právnom záujme“, odvolací súd do ich pozornosti dáva skutočnosť, že nimi formulovaný petit o určenie neplatnosti zmluvy o zriadení záložného práva nezodpovedá svojou formuláciou podmienkam ust. § 137 písm. c/ CSP, pretože nepožadujú určenie práva alebo právneho vzťahu, ale určenie právnej skutočnosti. Účastník zmluvného vzťahu však nemá k dispozícii žalobu o určenie neplatnosti záložnej zmluvy (takáto žaloba z osobitného právneho predpisu nevyplýva). Na základe neplatnej zmluvy procesne obstáť môže len žaloba, že záložné právo neexistuje (to je žaloba o určenie práva podľa § 137 písm. c/ CSP, pri ktorej sa vyžaduje preukázanie naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie práva). V tomto kontexte považuje odvolací súd za obzvlášť potrebné zdôrazniť, že súd je viazaný obsahom žalobného petitu (§ 216 CSP), preto s ohľadom na formulovaný žalobný petit, ktorým sa žalobcovia domáhali určenia neplatnosti záložnej zmluvy (ako určenia právnej skutočnosti) musela byť ich žaloba v tejto časti zamietnutá ako procesne neprípustná, pričom ďalšia argumentácia žalobcov ohľadne správnosti určenia ceny založených nehnuteľností (vrátane odvolávania sa na predložené znalecké posudky) či oprávnenia veriteľa domáhať sa uspokojenia formou realizácie záložného práva nie je pre toto konanie právne relevantná ani s touto právnou vecou súvisiaca.

12.2. Len na okraj odvolací súd dodáva, že ani pred prijatím novej procesnej úpravy (CSP) neboli úspešné žaloby o určenie neplatnosti záložnej zmluvy, keďže už vtedy bolo judikatúrou ustálené, že na určení, že je neplatná záložná zmluva, podľa ktorej bolo vložené do katastra nehnuteľností záložné právo, nie je naliehavý právny záujem. Na odstránenie neistoty v právnom postavení žalobcu alebo na zamedzenie ohrozenia jeho práva môže totiž v tomto prípade viesť iba určenie toho, či tu záložné právo je alebo nie je (k tomu pozri aj rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 21Cdo/58/2003). Takéhoto určenia sa však žalobcovia v tomto konaní nedomáhali. Pokiaľ na základe záložnej zmluvy bolo záložné právo vložené do katastra nehnuteľností, právna otázka, či je zmluva platná alebo nie, za tejto situácie predstavuje iba vyriešenie predbežnej otázky vo vzťahu k posúdeniu, či na nehnuteľnostiach žalobcov (ako záložcov) viazne v prospech záložného veriteľa záložné právo. Odvolací súd dodáva, že neexistencia naliehavého právneho záujmu zároveň vylučuje možnosť aplikácie ustanovení §53a

Občianskeho zákonníka, t.j. možnosť skúmania rozhodovania o neprijateľnosti (neplatnosti) zmluvných podmienok alebo dokonca celej zmluvy z dôvodu neprijateľnosti zmluvnej podmienky, čo konštatovalo aj rozhodnutie NS SR sp. zn. 8Cdo/251/2015 zo dňa 16.03.2016. Žalobcami požadované určenie neplatnosti záložnej zmluvy by nespôsobilo vo sfére žalobcov žiadne zmeny na ich právach, pretože by sa tým zároveň neurobila istota o tom, či záložné právo na nehnuteľnosti viazne alebo neviazne, takýto výrok súdu by nebol podkladom pre výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností. Inými slovami, ani prípadné kladné rozhodnutie súdu nemalo by pre žalobcov žiadny praktický zmysel, nakoľko by nebolo postačujúce pre výmaz záložného práva z katastra nehnuteľností z dôvodu, že by nebola vyriešená otázka, či záložné právo na označených nehnuteľnostiach viazne alebo nie. Na základe uvedeného súd prvej inštalácie dospel k správneému záveru, že podaná žaloba žalobcov je v časti tohto nároku procesne neprípustná, a preto musela byť (bez vecného preskúmania ustanovení záložnej zmluvy) zamietnutá.

12.3. Právne závery súdu ohľadne procesnej neprípustnosti žaloby o určenie právnej skutočnosti sa plne vzťahujú aj na petit žalobcov navrhujúci určenie neplatnosti samotnej zmluvy o úvere, keďže ani v tomto prípade žiadny osobitný predpis nestanovuje takúto možnosť. Právna norma obsiahnutá v § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z. z. takéto určenie umožňuje (spotrebiteľ sa môže domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou), avšak iba vo vzťahu k spotrebiteľskému úveru, ktorým však predmetný úver nie je. Preto sa odvolací súd plne stotožnil aj so zamietnutím žaloby žalobcov v časti o určenie, že zmluva o úvere je neplatná. Zároveň uvádza, že posúdenie všeobecných náležitostí právneho úkonu a s tým súvisiacej platnosti/neplatnosti právneho úkonu, ako sa toho domáhajú žalobcovia, by bolo možné (prejudiciálne) za predpokladu podania žaloby na plnenie, ktorá by fakticky konzumovala žalobcami požadovaný určovací petit. Keďže žalobcovia požadovali v tejto veci aj vydanie bezdôvodného obohatenia, majú za to, že zaplatili viac, než bola istina úveru (hoc dôvodiť to tvrdením o bezúročnom a bezpoplatkovom úvere), pričom odvolací súd má za to, že žalobný petit o vydanie bezdôvodného obohatenia (či už z titulu bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a jeho preplatenia žalobcami alebo z titulu neplatného právneho úkonu podľa § 39 OZ a povinnosti účastníkov takého právneho úkonu vydať si navzájom poskytnuté plnenia) pokrýva požadovaný určovací petit žalobcov, považuje z dôvodu právnej istoty za potrebné (k stručnému odôvodneniu súdu prvej inštalácie) na doplnenie uviesť, že preskúmaním obsahu spisu nezistil dôvod neplatnosti úverovej zmluvy podľa § 40 Občianskeho zákonníka a ani v zmysle ustanovenia § 37 Občianskeho zákonníka. Nebolo preukázané, že by právny úkon nebol zo strany niektorého z účastníkov zmluvy urobený slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne, ani že by predmetom zmluvy bolo nemožné plnenie. Odvolací súd nezistil ani dôvod neplatnosti zmluvy o úvere v zmysle § 38 Občianskeho zákonníka, nakoľko nebolo preukázané, že by právny úkon urobila osoba nespôsobilá na právne úkony, resp. konajúca v duševnej poruche, ktorá by ju robila na tento právny úkon neschopnou. Čo sa týka žalobcami tvrdenej voľným okom nečitateľného, resp. ťažko čitateľného, malého písma, odvolací súd považuje toto tvrdenie za nedôvodné, majú za to, že zmluva je čitateľná aj bez použitia optickej pomôcky. Pokiaľ žalobcovia tvrdili, že zmluvu uzavreli v dôsledku omylu, do ktorého ich mal uviesť žalovaný 1/, resp. že zmluvu uzavreli v tiesni, a že žalovaný 1/ použil nekalé a agresívne obchodné praktiky, tieto skutočnosti zostali len v rovine všeobecných tvrdení, keď žalobcovia ich po skutkovej stránke nijako nerozvinuli, nešpecifikovali a nevztiahli na konkrétne okolnosti a postup pri uzatváraní zmluvy, ale obmedzili sa iba na citovanie právnych predpisov a konštatovanie povinnosti súdu z úradnej povinnosti identifikovať nekalé obchodné správanie dodávateľa pri kreovaní zmluvného vzťahu. Z obsahu zmluvy a z vykonaného dokazovania však nevyplýva, že by žalobcovia boli „nútení“ uzavrieť zmluvu so žalovaným 1/ v dôsledku akéhokoľvek psychického či fyzického nátlaku použitého zo strany banky (žalovaného 1/), že by si ako plne spôsobilé osoby na právne úkony neboli vedomí dôsledkov uzavretia zmluvy o úvere (povinnosti splácať poskytnutý úver za dohodnutých podmienok spolu s úrokmi), že by boli uvedení do omylu ohľadne podmienok poskytnutia, splácania či účelu úveru (v tomto zmysle im bol poskytnutý úver bez viazanosti účelu použitia peňažných prostriedkov, preto žalobcovia neboli povinní preukazovať veriteľovi, na aký účel poskytnutý úver použijú). Nie je povinnosťou súdu (a to ani v prípade, že sa pred ním vedie spor týkajúci sa spotrebiteľskej zmluvy) nahrádzať procesnú aktivitu sporovej strany (hoci ňou je spotrebiteľ) a preberať na seba jej povinnosť a bremeno tvrdenia spojených s povinnosťou predkladať, resp. navrhovať dôkazy na podporu svojich tvrdení. Odvolací súd má za to, že zmluva o úvere ako právny úkon svojím obsahom a účelom neodporuje zákonu, ani ho neobchádza a ani sa neprieči dobrým mravom, a obsahuje všetky podstatné náležitosti dvojstranného právneho úkonu (a konkrétne všetky obligatórne náležitosti zmluvy o úvere v zmysle § 497 Obchodného zákonníka), pričom práva a povinnosti zmluvných strán sú v nej vyjadrené jasne, určito a zrozumiteľne, a teda z hľadiska všeobecných i osobitných náležitostí

právneho úkonu ako takého ide o platný právny úkon. Žalobcovia pritom aj napriek značnej rozsiahlosti ich podaní vo veci (ktoré však vo väčšej či menšej miere predstavujú kompiláty rôznych rozhodnutí, či úryvkov textov verejne dostupných prostredníctvom internetovej siete, a preto spôsobujúcich často iba ich neprehľadnosť, abstraktnosť a nesúvislosť s prejednávanou vecou) nepreukázali žiadne konkrétne relevantné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali neplatnosť zmluvy o úvere ako celku a ani súd takýto dôvod nezistil. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje, že aj pri pochybnosti o platnosti právneho úkonu treba dať prednosť výkladu, že právny úkon je platný (favorem negotii). Túto zásadu preferuje všeobecná judikatúra Ústavného súdu SR ako principiálny výklad zmlúv.

12.4. Iba na doplnenie odvolací súd upriamuje pozornosť na to, že ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, na ktoré sa žalobcovia odvolávali, nemožno vykladať ako určitú generálnu klauzulu prípustnosti aplikácie ustanovenia § 137 písm. d) CSP, nakoľko takýto výklad by vzhľadom na neobmedzený výpočet prípadov prezumovaných § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. potom smeroval k záveru o „nadbytočnosti“ ďalších zákonných ustanovení, ktoré priamo oprávňujú spotrebiteľa domáhať sa žalobou na súde určenia právnej skutočnosti (ako je to napr. v prípade ust. § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. v platnom a účinnom znení, ktoré výslovne oprávňuje spotrebiteľa v prípade zmluvy o spotrebiteľskom úvere domáhať sa vyslovenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, príp. určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru).

13. Odvolací súd súčasne dospel k záveru, že ani záveru o zamietnutí žaloby v časti určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru, nemožno rozhodnutiu súdu prvej inštancie nič vytknúť. Jeho argumentáciu považuje odvolací súd za presvedčivú, jeho úvahy za logické a jeho odôvodnenie v tejto časti za vnútorne konzistentné, preto sa na neho aj odvolací súd v plnej miere odkazuje, konštatujúc správnosť zisteného skutkového stavu i jeho právne posúdenie, nepovažujúc za potrebné opätovne uvádzať rovnaké skutočnosti. Žalobcom súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne vysvetlil, z akých dôvodov nemožno úver v danom prípade vyhlásiť za bezúročný a bez poplatkov a na ich argumenty im poskytol jasnú a presvedčivú odpoveď. V zhode so súdom prvej inštancie aj odvolací súd zastáva názor, že s ohľadom na výšku úveru nemožno zmluvu o úvere podriať ustanoveniam zákona č. 258/2001 Z.z., a teda žalobcovia sa nemôžu domáhať vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru v zmysle ustanovení tohto zákona, pretože zmluva o úvere, ktorá je predmetom tohto konania, je zmluvou o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 258/2001 Z. z., a teda nepodlieha režimu tohto zákona. Nie je preto možné skúmať, či zmluva má alebo nemá náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch, ani spájať s ich prípadnou absenciou následky predpokladané týmto zákonom, ako sa toho dožadujú žalobcovia. V tomto smere správne súd prvej inštancie výšku úveru ustálil prepočtom na menu Euro ku dňu 14.09.2007, t.j. ku dňu uzavretia zmluvy, a nie ku dňu čerpania finančných prostriedkov, ako sa toho domáhali žalobcovia. V tejto súvislosti (a vo vzťahu k argumentácii žalobcov, že dôležitý je dátum reálneho poskytnutia peňažných prostriedkov veriteľom dlžníkovi) odvolací súd dopĺňa, že na rozdiel od zmluvy o pôžičke, pri ktorej Občiansky zákonník okrem dohody zmluvných strán o podstatných častiach zmluvy na vznik záväzku z nej vyžaduje aj skutočné odovzdanie predmetu pôžičky, a ktorá je tak reálnym kontraktom, zmluva o úvere podľa Obchodného zákonníka je konsenzuálnym kontraktom, a teda pre vznik záväzkov z nej postačuje dohoda zmluvných strán o podstatných častiach zmluvy (a k odovzdaniu predmetu úveru - peňažných prostriedkov - môže dôjsť až v budúcnosti na požiadanie dlžníka). Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že zmluva o úvere (ako absolútny obchod v zmysle Obchodného zákonníka) spravuje sa v prípade jej uzavretia so spotrebiteľom predpismi občianskeho práva, pretože ako zmluvný typ (čo do vymedzenia jej základných z pojmových znakov) je upravená v Obchodnom zákonníku. Žalobcovia ani v odvolacom konaní teda neuviedli iné argumenty, ktoré by boli spôsobilé niečo zmeniť na správnosti týchto záverov, obmedzili sa iba na zopakovanie svojej argumentácie z konania pred súdom prvej inštancie. Žalobcovia sa opakovanne a s istou tvrdohlavosťou domáhajú aplikácie zákona č. 129/2010 Z. z., resp. zákona č. 258/2001 Z. z., odmietajúc právny názor súdu prvej inštancie, že zmluva, ktorá je predmetom tohto konania, nepodlieha režimu zákona o spotrebiteľských úveroch. V tomto kontexte však odvolací súd zdôrazňuje, že súd nie je povinný riadiť sa právnym názorom strany sporu, resp. preberať ňou uvedenú argumentáciu. Medzi procesné práva strany sporu totiž nepatrí právo, aby sa súd stotožnil s jej skutkovou a právnou argumentáciou navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04), ani právo strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Z uvedeného vyplýva, že iba

vyjadrenie nespokojnosti odvolateľov s rozhodnutím súdu, resp. s jeho hodnotením vykonaných dôkazov nezakladá existenciu odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

13.1. V nadväznosti na uvedené prijal okresný súd aj správne právne závery čo do zamietnutia žaloby v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa žalobcovia domáhali práve v súvislosti s nimi tvrdenou bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere. Pokiaľ nemožno určiť zmluvu o úvere za bezúročnú a bezpoplatkovú, nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na strane žalovaných subjektov, ktoré od žalobcov prijímali jednotlivé čiastkové plnenia v zmysle ustanovení zmluvy, nevznikol (a to vzhľadom na rozsah plnenia poskytnutého žalobcami ani v prípade, že by boli neplatnými žalobcami uvádzané ustanovenia zmluvy týkajúce sa poplatkov za poskytnutie úveru, čerpanie úveru či správu úveru). Súčasne keďže neboli zistené dôvody neplatnosti zmluvy o poskytnutí úveru ako celku (a to ani s poukazom na jej spotrebiteľský charakter) nemohlo na úkor žalobcov vzniknúť bezdôvodné obohatenie ani v intenciách ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka.

14. Napokon, pokiaľ žalobcovia poukazovali na existenciu neprijateľných podmienok nachádzajúcich sa v zmluve o poskytnutí úveru (pričom tieto ani nepremietli do osobitných, konkrétnych žalobných petítov) s tým, že je povinnosťou súdu z úradnej povinnosti podrobiť zmluvu súdnej kontrole a aj bez návrhu v rozsudku vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná, pričom uvedené „množstvo“ neprijateľných podmienok má podľa nich za následok neplatnosť celej úverovej zmluvy, odvolací súd v prvom rade do pozornosti žalobcov dáva skutočnosť, že ak by aj zmluva obsahovala také podmienky, ktoré by podľa zákona spadali pod definíciu v spotrebiteľskej zmluve neprijateľných podmienok, sankcia neplatnosti s tým spojená by sa dotýkala len týchto, konkrétne vymedzených zmluvných podmienok, avšak nedotýkala by sa zmluvy ako celku, pretože čo do hlavných pojmových znakov zmluvy a jej náležitostí ako právneho úkonu predmetná zmluva o úvere ako celok obstojí. Neprijateľnosť resp. neplatnosť zmluvných podmienok bez ďalšieho nemôže spôsobiť neplatnosť zmluvy o úvere ako celku, konkrétne zmluvné podmienky (na ktoré žalobcovia poukazovali) je možné oddeliť od ostatných častí zmluvy o úvere, najmä od jej podstatných, a teda zákonných náležitostí. Namietaná zmluva o úvere ako celok je platným právnym úkonom. Pokiaľ teda žalobcovia opakovane v rámci svojich podaní uvádzali existenciu zmluvných podmienok, preskúmanie neprijateľnosti ktorých ponechali na úvahe súdu (keď ich podania navyše vykazovali istú zmätočnosť, keď žalobcovia za neprijateľné považovali aj napr. aj ustanovenia o výške a účele úveru, či chýbajúce náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa zákona č. 129/2010 Z. z.), pre ktoré „žiadali“ vysloviť záver, že celá zmluva je neplatná, odvolací súd nepopiera, že posudzovaný zmluvný vzťah je vzťahom spotrebiteľským, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj zákona o ochrane spotrebiteľa, avšak opätovne zdôrazňuje, že sa naň nevzťahuje zákon o spotrebiteľských úveroch upravujúci náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere (čo viedlo k záveru súdu o neprípustnosti žaloby o určenie neplatnosti úverovej zmluvy podľa § 137 písm. d) CSP). Poskytnutý úver ako taký teda nebol úverom spotrebiteľským s primárnym použitím zákona o spotrebiteľských úveroch, a to bez ohľadu na to, že v záhlaví zmluvy o úvere sám veriteľ uviedol označenie tohto zákona; toto označenie v zmluve bolo v konečnom dôsledku irelevantné. Ďalej je potrebné uviesť, že zákon ustanovuje súdom z úradnej povinnosti preskúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľských zmluvách, avšak toto preskúmanie je vždy viazané na konkrétny nárok, ktorého sa žalobca domáha (môže ísť o nárok na plnenie, náhradu škody alebo nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia). Inými slovami, aj keď je súd povinný ex offo preskúmať neprijateľnosť zmluvných podmienok, bez ďalšieho to neznamená povinnosť preskúmať každé ustanovenie predloženej zmluvy a formulovanie výroku rozhodnutia; práve naopak - táto činnosť súdu je limitovaná predmetom sporu a k preskúmaniu jednotlivých zmluvných podmienok z hľadiska ich platnosti môže súd pristúpiť len vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu, kedy je preukázaná aplikácia týchto podmienok na zmluvný vzťah. Domáhanie sa práv spotrebiteľom na súde teda musí mať pre spotrebiteľa praktický význam. Z uvedeného vyplýva, že súd by mal i bez návrhu vysloviť neplatnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve, ak sa spotrebiteľ v podanej žalobe zároveň „výslovne“ domáha ochrany svojich individuálnych spotrebiteľských práv, pričom vyslovenie neprijateľnosti by malo vplyv na dôvodnosť žalobným petítom priamo uplatnených nárokov. O taký prípad sa v prejednávanej veci nejedná, keď ani prípadné kladné určenie neprijateľných zmluvných podmienok by nemalo žiadny vplyv na predmet konania vymedzený žalobcami a nimi požadované jednotlivé žalobné petity. Tu treba vo všeobecnosti poukázať

na to (keďže uvedené má význam práve v podmienkach prejednávanej veci), že samotná dôvodnosť skutkových a právnych tvrdení žalobcu ešte neznamená, že prípadný vyhovujúci určovací rozsudok bude mať pre žalobcu právny význam, a teda či bude predmetné súdne konanie užitočné alebo naopak zbytočné pre právne postavenie sporových strán. Súdne konanie možno chápať aj ako určitú službu poskytovanú štátom žalobcovi za účelom ochrany jeho práv, preto je dôvodné zisťovať, či má pre žalobcu zmysel. Platí, že ak je právnym dôvodom žaloby na plnenie porušenie práva, ktoré má byť deklarované určovacou žalobou, je určovací žalobný nárok prejudiciálnou otázkou pre žalobný nárok na plnenie. Žalobný nárok na plnenie teda konzumuje určovací žalobný nárok. V danom prípade prípadné posudzovanie a určovanie neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve o úvere (určovací výrok) konzumuje žaloba na plnenie, ktorou je žaloba o zaplatenie sumy 12.274,47 Eur s príslušenstvom, ktorou sa žalovaný 2/ (ako žalobca) domáha voči žalobcom 1/ až 3/ (ako žalovaným) plnenia práve z titulu predmetnej zo zmluvy o úvere, keď na skutočnosť, že medzi sporovými stranami prebieha aj toto iné súdne konanie (pod sp. zn. 3Csp/26/2021) poukazovali aj samotní žalobcovia vo viacerých svojich podaniach. Z uvedených dôvodov súd v tomto konaní (vychádzajúc z toho, že súbežne prebieha medzi stranami iné konanie) nepodrobil kontrole zmluvu o poskytnutí úveru vo vzťahu k žalobcami tvrdenej neprijateľnosti niektorých zmluvných podmienok v nej obsiahnutých, pretože za situácie, kedy sa vedie konanie o žalobe na plnenie z tohto spotrebiteľského vzťahu, by tým nedošlo k vyriešeniu spornosti nárokov, ktorého sa žalobcovia domáhajú v prejednanom spore, ale posúdeniu otázok, ktoré budú musieť byť riešené v konaní o žalobe na plnenie z tohto spotrebiteľského vzťahu ako otázky prejudiciálne. Posúdenie a prípadné určenie neprijateľných zmluvných podmienok v tejto konkrétnej zmluve o poskytnutí úveru vykoná súd, ktorý vedie konanie o žalobe na plnenie (ich posudzovanie by bolo pre potreby tohto konania nadbytočné a skutočný význam bude mať práve v konaní o žalobe na plnenie iniciovanom veriteľom voči dlžníkom - spotrebiteľom), keď práve v tom konaní môžu žalobcovia (v postavení žalovaných) v rámci svojej procesnej obrany voči uplatnenému nároku poukazovať na existenciu konkrétnych neprijateľných podmienok, z ktorých si veriteľ odvodzuje svoje konkrétne nároky voči nim a tak dôvodiť neexistenciu nároku uplatneného voči nim v žalovanom rozsahu. V danom konaní môžu žalobcovia prezentovať aj všetky skutkové a právne námietky voči existencii a výške pohľadávky uplatňovanej voči nim, ktoré v tomto konaní (vzhľadom na predmet konania) neboli relevantné, príp. do skončenia uvedeného konania sa domáhať aj dočasnej úpravy práv a povinností sporových strán neodkladným opatrením (ohľadne výkonu záložného práva, realizácie ktorého sa žalobcovia obávajú), keďže účinky neodkladného opatrenia nariadeného tunajším súdom vo veci sp.zn. 7Co/12/2022 do skončenia konania v prejednanom spore právoplatnosťou tohto rozsudku pominú.

15. V neposlednom rade (pri nesplnení podmienky konania prezumovanej § 137 písm. d) CSP, prípadne nemožnosti vyslovenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru z formálnych dôvodov, nakoľko sa nejednalo o spotrebiteľský úver podľa zákona o spotrebiteľských úveroch) sa odvolací súd vo vzťahu k časti predmetu konania o vydanie bezdôvodného obohatenia (keďže vecnému prieskumu uvedeného predmetu konania nebránil nedostatok iných podmienok konania) zaoberal otázkou pasívnej vecnej legitímácie, keď sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že pasívne vecne legitimovaný v uvedenej časti je žalovaný 1/, avšak k naplneniu podmienok vzniku tohto nároku (tak ako to vyplýva z predchádzajúceho odôvodnenia) nedošlo. Iba na doplnenie a vysvetlenie vo vzťahu k požiadavke žalobcov preskúmať splnenie podmienok na postúpenie pohľadávky z predmetného úverového vzťahu prezumovaných § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a na strane druhej obrane žalovaných spočívajúcej v deklarovaní platnosti postúpenia pohľadávky zo žalovaného 1/ na žalovaného 2/ odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na absenciu iných (vyššie uvedených) podmienok v prejednanom spore (kde zodpovedanie otázky vecnej legitímácie by nemohlo priniesť iné rozhodnutie v posudzovanej veci) bude povinnosťou súdu práve v konaní vedenom pod sp. zn. 3Csp/26/2021 ex offe prejudiciálne posúdiť otázku platnosti postúpenia predmetnej pohľadávky a na to nadväzujúce splnenie podmienky (aktívnej) vecnej legitímácie (porovnaj rozsudok NS SR sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28. marca 2018, ako aj na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24. apríla 2018, publikovaný Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako R 60/2018), a to jednak vo vzťahu k splneniu podmienky, či sa jedná o pohľadávku, so plnením ktorej je dlžník po zákonom požadovanú dobu v omeškaní, ako aj s tým súvisiacu otázku či (v dotknutom prípade) došlo platne k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, a to aj s poukazom na aktuálne závery rozhodovacej činnosti súdov vzťahujúce sa na § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých je obligatórnou a zároveň kumulatívnou podmienkou (platného) vyhlásenia mimoriadnej splatnosti plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy povinnosť veriteľa upozorniť dlžníka na uplatnenie tohto práva s tým, že aktuálna rozhodovacia prax zastáva názor, že výzva prezumovaná § 53 ods. 9 Občianskeho

zákonníka je jednostranným právnym úkonom, ktorý z hľadiska jeho určitosti musí obligatórne obsahovať špecifikáciu (identifikáciu) splátky, s ktorou je spotrebiteľ (v prejednávanej spore žalovaný) v omeškaní, a ktorá zakladá dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru.

16. Vzhľadom na všetky vyššie uvádzané dôvody odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak čo do veci samej, ako aj čo do výroku o náhrade trov konania, ktorý (v závislosti na meritórnom výroku, ktorým bola žaloba v celom rozsahu zamietnutá) rovnako vykazuje znaky vecne správneho rozhodnutia. Nárok na náhradu trov konania patrí v zmysle § 255 ods. 1 CSP žalovaným 1/ a 2/, ktorí mali vo veci úspech v celom rozsahu voči neúspešným žalobcom, ktorých žaloba bola zamietnutá.

17. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, keď žalovaným 1/ a 2/, ktorí mali v odvolacom konaní úspech v celom rozsahu predmetu konania, priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcom v rozsahu 100 %. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným rozhodnutím.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)